

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL PSICHOSOCIALINĖS REABILITACIJOS PASLAUGŲ PSICHIKOS
SUTRIKIMŲ TURINTIEMS ASMENIMS TEIKIMO TVARKOS APRAŠO
PATVIRTINIMO**

2012 m. rugpjūčio 21 d. Nr. V-788

Vilnius

\

Igyvendindamas Psichikos sveikatos strategijos įgyvendinimo 2011–2013 metų tarpinstitucinio veiklos plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. liepos 13 d. nutarimu Nr. 888 (Žin., 2011, Nr. [93-4404](#)), II skyriaus lentelės 1.3.1 priemonę:

1. T v i r t i n u Psichosocialinės reabilitacijos paslaugų psichikos sutrikimų turintiems asmenims teikimo tvarkos aprašą (pridedama).

2. N u s t a t a u, kad šis įsakymas įsigalioja 2014 m. sausio 1 d.

3. P a v e d u įsakymo vykdymą kontroliuoti viceministrui pagal administruojamą sritį.

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

RAIMONDAS ŠUKYS

PSICHOSOCIALINĖS REABILITACIJOS PASLAUGŲ PSICHIKOS SUTRIKIMŲ TURINTIEMS ASMENIMS TEIKIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Psichosocialinės rehabilitacijos paslaugų psichikos sutrikimų turintiems asmenims teikimo tvarkos aprašas (toliau – aprašas) nustato pagrindinius psichosocialinės rehabilitacijos paslaugų teikimo principus, šių paslaugų organizavimą psichikos ir elgesio sutrikimų turintiems asmenims.

2. Psichosocialinės rehabilitacijos tikslas – padėti asmenims, sergantiems lėtinėmis ir sunkiomis psichikos ligomis, vystyti emocinius, socialinius ir pažintinius įgūdžius, kad asmuo galėtų gyventi, mokytusi ir dirbtų bendruomenėje, esant kuo mažesnei specialistų pagalbai.

3. Šiame apraše vartojamos sąvokos:

Psichosocialinė rehabilitacija – procesas, kuris suteikia asmenims, turintiems psichikos bei elgesio sutrikimų, galimybę pasiekti optimalų savarankiško funkcionavimo bendruomenėje lygį.

Įgūdis – išmoktas prisitaikymo ir pozityvaus elgesio gebėjimas, leidžiantis asmeniui veiksmingai spręsti kasdienio gyvenimo poreikius ir iššūkius.

Atvejo vadyba – paslaugų, efektyvaus ir produktyvaus planavimo ir koordinavimo procesas (arba metodas), skirtas užtikrinti, kad psichikos sveikatos priežiūros paslaugų gavėjui individualiai būtų suteikiamos reikalingos paslaugos.

4. Psichosocialinės rehabilitacijos paslaugos teikiamos įstaigose (psichikos sveikatos centruose, stacionariuose psichikos sveikatos priežiūros įstaigose, dienos stacionaruose, dienos centruose, psichosocialinės rehabilitacijos centruose) (toliau – įstaigos), atitinkančiose šio aprašo reikalavimus.

II. PSICHOSOCIALINĖS REABILITACIJOS PASLAUGŲ GAVĖJAI

5. Psichosocialinės rehabilitacijos indikacijos:

5.1. psichosocialinės rehabilitacijos paslaugos skiriamos asmenims, kuriems nustatyta viena iš šių psichikos ir elgesio sutrikimų pagal TLK-10-AM kodus:

5.1.1. organiniai ir simptominiai psichikos sutrikimai (F04; F06–F07);

5.1.2. šizofrenija, šizotipinis ir kliesesiniai sutrikimai (F20–F28);

5.1.3. nuotaikos (afektiniai) sutrikimai (F30; F31; F32.1–F39);

5.1.4. neuroziniai, stresiniai ir somatoforminiai sutrikimai (F40; F40.01–F42.9; F43.1);

5.1.5. elgesio sindromai, susiję su fiziologiniais sutrikimais ir somatiniais veiksniais (F53.1–F53.9);

5.2. smarkiai sutrikusi veikla, elgesys ir socialinė adaptacija, kai bendras veiklos įvertinimas pagal Bendro veiklos vertinimo skalę (1 priedas) yra mažiau nei 60 balų (dabartinis ir per pastaruosius 12 mėn.);

5.3. asmuo pripažintas ribotai darbingu, kai darbingumas ne didesnis nei 55 proc. arba laikino nedarbingumo trukmė per pastaruosius 12 mėn. viršija 90 dienų (išskyrus asmenis, kuriems nustatytas ūminis ar praeinantis psichozinis sutrikimas (F23) ir kuriems laikino nedarbingumo trukmė per pastaruosius 12 mėn. viršijo 30 dienų), arba asmuo priklauso ilgalaikių bedarbių kategorijai.

III. PSICHOSOCIALINĖS REABILITACIJOS PASLAUGŲ ORGANIZAVIMAS

6. Įstaigos vadovas patvirtina psichosocialinės rehabilitacijos teikimo įstaigoje tvarką: specialistų komandos sudėtį ir nustato jos veiklą, veiklos trukmę, taikytinus psichosocialinės rehabilitacijos metodus, priemones, vedamą dokumentaciją, naudojamą įrangą, patalpų reikalavimus teikiant šiame apraše aprašytas paslaugas. Šioje tvarkoje taip pat turi būti numatyta kaip teikiamos ne asmens sveikatos priežiūros paslaugos (socialinės, teisinės ir kt.), kai jos asmeniui yra būtinos, siekiant psichosocialinės rehabilitacijos tikslo.

7. Įstaiga teikianti ne tik psichosocialinės rehabilitacijos, bet ir kitas paslaugas, turi turėti atskirą psichosocialinės rehabilitacijos padalinį (skyrių).

8. Psichosocialinės rehabilitacijos paslaugos gali būti teikiamos atvejo vadybos principu. Atvejo vadybą rekomenduojama taikyti dirbant su asmenimis, kuriems reikalingos paslaugos iš kelių socialinių ar (ir) sveikatos paslaugų teikėjų. Atvejo vadybą gali vykdyti visi šio aprašo V skyriuje išvardyti specialistai.

9. Psichosocialinės rehabilitacijos komandos gydytojas psichiatras yra atsakingas už sprendimų priėmimą dėl individualaus psichosocialinės rehabilitacijos plano sudarymo, papildymo ir (ar) koregavimo bei pakartotinės psichosocialinės rehabilitacijos skyrimo (rekomendavimo), vadovaujantis psichosocialinės rehabilitacijos specialistų rekomendacijomis, vertinimo ir stebėjimo rezultatais bei bendromis psichosocialinės rehabilitacijos specialistų komandos išvadomis.

10. Į psichosocialinę rehabilitaciją asmenį siunčia gydantis gydytojas psichiatras, kai yra šio Aprašo 5 punkte nustatytos indikacijos.

11. Psichosocialinė rehabilitacija pagal trukmę skirstoma į trumpalaikę ir ilgalaikę:

11.1. trumpalaikės psichosocialinės rehabilitacijos paslaugos skiriamos, kai:

11.1.1. nustatyti psichosocialinės rehabilitacijos teikimo poreikiai, kai laikino nedarbingumo trukmė per pastaruosius 12 mėn. viršijo 90 dienų;

11.1.2. nustatyti psichosocialinės rehabilitacijos teikimo poreikiai ir pasiekta psichikos būklės remisija, leidžianti prognozuoti socialinių ir kitų įgūdžių atkūrimą bei siekti geresnės socialinės adaptacijos;

11.1.3. trumpalaikės psichosocialinės rehabilitacijos trukmė ne mažiau kaip 80 val. per 2 kalendorinius mėnesius;

11.2. ilgalaikės psichosocialinės rehabilitacijos paslaugos skiriamos, kai:

11.2.1. per trumpalaikę psichosocialinę rehabilitaciją nepasiekta daugiau nei pusės planuotų rezultatų;

11.2.2. per trumpalaikę psichosocialinę rehabilitaciją įvyko bent vienas psichikos ir elgesio sutrikimo atkrytis ir pablogėjo veikla bei socialinė adaptacija;

11.2.3. nustatyti psichosocialinės rehabilitacijos teikimo poreikiai, kai laikino nedarbingumo trukmė per pastaruosius 12 mėn. viršijo 120 dienų;

11.2.4. nustatyti psichosocialinės rehabilitacijos teikimo poreikiai ir asmuo pripažintas ribotai darbingu, kai darbingumas ne didesnis nei 55 proc.;

11.2.5. nustatyti psichosocialinės rehabilitacijos teikimo poreikiai ir asmuo priskiriamas ilgalaikių bedarbių kategorijai;

11.2.6. ilgalaikės psichosocialinės rehabilitacijos trukmė nuo 4 iki 6 mėnesių, kai suteikiama ne mažiau kaip 150 valandų psichosocialinės rehabilitacijos paslaugų per šį laikotarpį;

11.2.7. bendra nepertraukiamos psichosocialinės rehabilitacijos (trumpalaikė ir (ar) ilgalaikė bei pakartotinė) trukmė neviršija 18 mėnesių.

12. Psichosocialinės rehabilitacijos paslaugų teikimą sudaro šie etapai: vertinimo, planavimo, vykdymo (intervencijos ir pažangos vertinimo). Šie etapai gali būti įgyvendinami nuosekliai, paraleliai ir (ar) cikliška.

13. Vertinimo etape teikiamos 22.1 punkte ir 3 priede išvardytos paslaugos pagal psichosocialinės rehabilitacijos paslaugas teikiančioje įstaigoje patvirtintą tvarką.

14. Planavimo etape, remiantis asmens bendro veiklos įvertinimo (1 priedas) ir psichikos būklės, elgesio arba psichosocialinės būklės, asmeninės priežiūros, kasdieninės veiklos ir savarankiško gyvenimo, Kembervelo poreikių vertinimo (2 priedas) rezultatais, psichosocialinės reabilitacijos paslaugas teikiantys specialistai, vadovaudamiesi trumpalaikės / ilgalaikės psichosocialinės reabilitacijos paslaugų teikimo reikalavimais (11 punktas) bei „Trumpalaikės ir ilgalaikės psichosocialinės reabilitacijos paslaugų teikimo rekomendacijomis“ (3 priedas), taip pat psichosocialinės reabilitacijos paslaugas teikiančioje įstaigoje patvirtinta tvarka:

14.1. kartu su asmeniu sudaro individualų psichosocialinės reabilitacijos planą arba rekomenduoja asmeniui kreiptis į kitas socialines, socialinės priežiūros, teisinės pagalbos, apsaugoto būsto, laisvalaikio organizavimo, mokymosi bei įdarbinimo ir (ar) kitas paslaugas teikiančias įstaigas;

14.2. individualus psichosocialinės reabilitacijos planas (toliau – planas) yra sudaromas pagal paslaugas teikiančioje įstaigoje patvirtintą pavyzdį. Plane numatomi siektini tikslai, veiksmai, įgūdžių formavimas, numatoma, kaip bus mokomasi įgūdžių, taip pat reikalinga parama, siekiant individualių psichosocialinės reabilitacijos tikslų;

14.3. plane išvardijamos psichosocialinės reabilitacijos paslaugos, jų skaičius, trukmė, dažnis, paslaugas teikiantys specialistai;

14.4. planas sudaromas ir patvirtinamas atlikus išsamų asmens psichikos būklės, elgesio arba psichosocialinės būklės, asmeninės priežiūros, kasdieninės veiklos ir savarankiško gyvenimo, Kembervelo poreikių įvertinimą (2 priedas):

14.4.1. esant trumpalaikės psichosocialinės reabilitacijos indikacijoms per 5 darbo dienas;

14.4.2. esant ilgalaikės psichosocialinės reabilitacijos indikacijoms per 10 darbo dienų.

14.5. planas turi būti suderintas su asmeniu ir patvirtintas jo parašu.

15. Vykdomo (intervencijos ir pažangos vertinimo) etape yra vykdomas planas teikiant 22.2, 22.3, 22.4, 22.5 punktuose ir 3 priede išvardytas paslaugas bei vadovaujantis psichosocialinės reabilitacijos paslaugas teikiančios įstaigos patvirtinta tvarka.

16. Planas vykdomas ir jame numatytos paslaugos gali būti teikiamos keliose psichosocialinės reabilitacijos paslaugas teikiančiose įstaigose, atitinkančiose šio aprašo reikalavimus.

17. Vykdamas ir (ar) įgyvendinus planą, atliekamas pažangos vertinimas (2 priedas) ir vadovaujantis įstaigos numatyta tvarka:

17.1. trumpalaikės psichosocialinės reabilitacijos laikotarpiu – ne rečiau kaip kas mėnesį;

17.2. ilgalaikės psichosocialinės reabilitacijos laikotarpiu – ne rečiau kaip kas 3 mėnesius.

18. Atsižvelgiant į asmens poreikius, pažangos vertinimo rezultatus ir specialistų rekomendacijas, planas gali būti koreguojamas ar papildomas. Paslaugų skaičius vienam asmeniui gali būti keičiamas, atsižvelgiant į asmens būklę ir indikacijas. Keičiant paslaugų skaičių, keitimą būtina pagrįsti įrašant gydymo stacionare ligos istorijoje (forma Nr. 003/a) arba asmens sveikatos istorijoje (forma Nr. 025/a), arba kitoje psichosocialinės reabilitacijos paslaugas teikiančios įstaigos dokumentacijoje.

19. Pasibaigus trumpalaikiai psichosocialinei reabilitacijai stacionarioje psichikos sveikatos priežiūros įstaigoje asmeniui gali būti rekomenduojama tęsti ilgalaikę psichosocialinę reabilitaciją kitose psichosocialinės reabilitacijos paslaugas teikiančiose įstaigose.

20. Pakartotinė psichosocialinė reabilitacija gali būti rekomenduojama (skiriama) pasibaigus trumpalaikės ir (ar) ilgalaikės psichosocialinės reabilitacijos maksimaliam terminui, kai atlikus pažangos vertinimą (bendrą veiklos (1 priedas) ir psichikos būklės, elgesio arba psichosocialinės būklės, asmeninės priežiūros, kasdieninės veiklos ir savarankiško gyvenimo, Kembervelo poreikių (2 priedas) vertinimą) nustatoma pažanga

veiklos, elgesio ir socialinės adaptacijos srityse, tačiau asmens socialinė adaptacija dar nėra pakankama, kad asmuo galėtų pasiekti optimalų savarankiško funkcionavimo bendruomenėje lygį, ir yra poreikis tęsti psichosocialinę reabilitaciją.

21. Pakartotinė psichosocialinė reabilitacija nėra skiriama, kai atlikus pažangos vertinimą (bendrą veiklos (1 priedas) ir psichikos būklės, elgesio arba psichosocialinės būklės, asmeninės priežiūros, kasdieninės veiklos ir savarankiško gyvenimo, Kembervelo poreikių (2 priedas) vertinimą) nustatoma, kad per 6 mėnesių nenutrūkstamą psichosocialinės reabilitacijos paslaugų teikimo laikotarpį nepasiekta pažanga veiklos, elgesio ir socialinės adaptacijos srityse. Tokiais atvejais asmeniui gali būti rekomenduojama kreiptis į kitas socialines paslaugas teikiančias įstaigas.

IV. REKOMENDUOJAMOS PSICHOSOCIALINĖS REABILITACIJOS PASLAUGOS

22. Psichosocialinės reabilitacijos procesą sudaro vertinimo, konsultavimo, mokymo, pagalbos ir bendrosios sveikatos paslaugos:

22.1. Vertinimo paslaugos:

22.1.1. psichikos būklės, elgesio arba psichosocialinės būklės vertinimas, kurio metu atliekamas asmens psichikos, elgesio, alkoholio ir kitų medžiagų vartojimo bei psichosocialinis vertinimas;

22.1.2. asmeninės priežiūros, kasdieninės veiklos ir savarankiško gyvenimo vertinimas, kurio metu atliekami sveikatos palaikymo arba atstatymo poreikio, paskirtų arba savarankiškai pasirinktų vaistų, mitybos arba dietos, gebėjimo pasirūpinti savimi, buities darbų atlikimo, finansų valdymo, darbo užimtumo arba aplinkos bei vaikų priežiūros įgūdžių vertinimas.

22.2. Konsultavimo paslaugos:

22.2.1. konsultavimas arba mokymas susijęs su individualia priežiūra ir kita kasdiene arba savarankiška veikla, kurios metu konsultuojama arba mokoma dėl paskirtų arba savarankiškai pasirinktų vaistų, priklausomybės nuo medžiagų, sveikatos palaikymo arba atkūrimo veiklos, savarankiškos priežiūros arba apsitarnavimo, buities darbų, finansų tvarkymo, darbo, profesijos arba aplinkos, pasiruošimo vaiko priežiūrai, vaiko priežiūros įgūdžių arba šeimos planavimo;

22.2.2. psichosocialinis konsultavimas, kurio metu konsultuojama dėl tarpusavio santykių, krizinės situacijos arba įvykio, gedulo arba netekties bei mokoma dėl galimybių, siekiant suteikti asmeniui informaciją apie turimas galimybes, padėti paprasčiau nustatyti savo poreikius ir priimti tinkamus sprendimus, ir kita.

22.3. Mokymo paslaugos:

22.3.1. psichologinė arba psichosocialinė pagalba, kurios metu lavinami psichologiniai įgūdžiai, taikoma muzikos, meno (dailės) terapijos, pažintinė elgesio, sisteminė bei kitos psichoterapijos arba psichosocialinės terapijos rūšys;

22.3.2. įgūdžių, susijusių su mokymusi, žiniomis ir pažinimu, lavinimas, kurio metu lavinami atminties, orientacijos arba suvokimo, dėmesio bei vykdomieji įgūdžiai;

22.3.3. judėjimo įgūdžių lavinimas;

22.3.4. asmeninės priežiūros ir kitų kasdienio gyvenimo įgūdžių mokymas, kurio metu mokoma savipriežiūros, su sveikatos palaikymu susijusios veiklos, namų valdymo ir tvarkymo, finansų valdymo bei vaikų priežiūros įgūdžių. Taikoma žaidimo, laisvalaikio arba poilsio terapijos.

22.4. Pagalbos paslaugos – tai parama, susijusi su sveikatos priežiūra, asmens lydėjimu pas kitą paslaugų teikėją arba sveikatos priežiūros ar kitą įstaigą, taip pat paslaugų koordinavimas ir atstovavimas.

22.5. Bendrosios sveikatos intervencijos – tai socialinis darbas, užimtumo terapija.

V. PSICHOSOCIALINĘ REABILITACIJĄ VYKDANTYS SPECIALISTAI IR JŲ TEIKIAMOS PASLAUGOS

23. Psichosocialinės reabilitacijos paslaugas teikia atitinkamos profesinės kvalifikacijos specialistai.

24. Psichosocialinės reabilitacijos paslaugas teikia specialistų komanda: gydytojas psichiatras, medicinos psichologas, socialinis darbuotojas, psichikos sveikatos slaugytojas. Į specialistų komandą gali būti įtraukti ir kiti specialistai (ergoterapeutas, kineziterapeutas, menų terapeutas ir kt.).

25. Gydytojas psichiatras:

25.1. vertina asmens psichikos būklę;

25.2. vykdo psichoeducaciją asmenims ir jų artimiesiems, sudaro individualų atkryčio prevencijos planą;

25.3. teikia informaciją ir konsultacijas specialistų komandos nariams dėl asmens būklės vertinimo ir stebėjimo rezultatų, atkryčio prevencijos plano ir kitų taikomų priemonių;

25.4. dalyvauja sudarant ir vykdam psichosocialinės reabilitacijos planą;

25.5. vertina ir koreguoja gydymo dinamiką;

25.6. vykdo kitas įstatymuose ir teisės aktuose numatytas pareigas.

26. Medicinos psichologas:

26.1. dalyvauja sudarant ir vykdam psichosocialinės reabilitacijos planą;

26.2. atlieka psichologinį įvertinimą;

26.3. teikia psichologinę pagalbą individualiai ir grupėms;

26.4. vykdo kitas įstatymuose ir teisės aktuose numatytas pareigas.

27. Psichikos sveikatos slaugytojas:

27.1. dalyvauja sudarant ir vykdam psichosocialinės reabilitacijos planą;

27.2. padeda asmeniui atkurti prarastus ir įtvirtinti turimus buitinius įgūdžius;

27.3. įvertina asmens būklę ir jos pasikeitimus;

27.4. stebi asmens savarankiškumo vystymąsi ir pokyčius;

27.5. teikia konsultacinę pagalbą asmeniui bei jo artimiesiems dėl vaistų vartojimo, įgūdžių palaikymo ir atkūrimo, priežiūros namuose;

27.6. vykdo kitas įstatymuose ir teisės aktuose numatytas pareigas.

28. Socialinis darbuotojas:

28.1. dalyvauja sudarant ir vykdam psichosocialinės reabilitacijos planą;

28.2. įvertina asmens socialinį funkcionavimą, socialinį tinklą bei įgūdžius;

28.3. konsultuoja asmenį dėl galimybių, individualios priežiūros, kitos kasdienės arba savarankiškos veiklos įgūdžių, vykdo kitą psichosocialinį konsultavimą ir (ar) mokymą;

28.4. moko individualiai ir grupėse individualios priežiūros, kitos kasdienės arba savarankiškos veiklos įgūdžių;

28.5. konsultuoja šeimos narius bei artimuosius dėl asmens individualios priežiūros, kitos kasdienės ir savarankiškos veiklos bei galimybių;

28.6. stebi asmens individualios priežiūros ir savarankiškumo vystymąsi ir pokyčius;

28.7. rūpinasi asmens ryšių su aplinka atkūrimu;

28.8. informuoja ir konsultuoja asmenis ir jų artimuosius apie socialinės pagalbos poreikį ir priemones;

28.9. tarpininkauja tvarkant reikiamus asmens dokumentus;

28.10. vykdo kitas įstatymuose ir teisės aktuose numatytas pareigas.

29. Ergoterapeutas:

29.1. dalyvauja sudarant ir vykdam psichosocialinės reabilitacijos planą;

29.2. padeda asmeniui atkurti prarastus ir įtvirtinti turimus buitinius, socialinius, darbinius bei laisvalaikio praleidimo įgūdžius;

29.3. konsultuoja dėl galimybių, individualios priežiūros, kitos kasdienės arba savarankiškos veiklos įgūdžių, vykdo kitą psichosocialinį konsultavimą ir (ar) mokymą;

29.4. moko individualiai ir grupėse individualios priežiūros, kitos kasdieninės arba savarankiškos veiklos įgūdžių;

29.5. konsultuoja šeimos narius bei artimuosius dėl asmens individualios priežiūros, kitos kasdienės ir savarankiškos veiklos, bei galimybių;

29.6. stebi asmens individualios priežiūros ir savarankiškumo vystymąsi ir pokyčius;

29.7. įvertina asmens būklę ir jos pasikeitimus;

29.8. rūpinasi asmens ryšių su aplinka atkūrimu, aplinkos pritaikymu;

29.9. įvertina asmens socialinį funkcionavimą bei įgūdžius;

29.10. vykdo kitas įstatymuose ir teisės aktuose numatytas pareigas.

30. Kiti specialistai – psichoterapeutas, kineziterapeutas, menų terapeutas ir kiti, kviečiami konsultuoti pagal poreikį arba dirba specialistų komandoje, vadovaudamiesi jų veiklą reglamentuojančiais teisės aktais.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

31. Psichosocialinės reabilitacijos paslaugas teikiantys specialistai už savo veiksmus, praktikos klaidas ir medicinos etikos pažeidimus atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

BENDRO VEIKLOS VERTINIMO SKALĖ
(angl.: GAF Scale – Global Assessment of Functioning Scale)

Skalėje įvertinama psichologinė, socialinė ir darbinė veikla, atsižvelgiant į psichikos būklę. Nevertinti, kai veikla sutrikusi dėl fizinių (aplinkos) apribojimų.

Pastaba. Jeigu reikia, galima naudoti tarpinius kodus: 45, 68, 72 ir pan.

Kodai

91–100	Visavertis funkcionavimas įvairiose gyvenimo srityse. Sugeba pats spręsti savo problemas, dėl daugelio asmeninių savybių aplinkiniai to nepastebi. Nėra jokių simptomų.
81–90	Sutrikimo nėra arba simptomai menki (nedidelis nerimas prieš egzaminą), gera veikla visose srityse, domėjimasis įvairiais užsiėmimais, visuomenine veikla, pasitenkinimas gyvenimu, didesnių už kasdienes problemas nėra (atsitiktiniai ginčai su šeimos nariais).
71–80	Jeigu yra simptomų, tai jie praeinantys, pasireiškia kaip adekvati reakcija į psichosocialinius stresorius (sunku susikoncentruoti po konflikto šeimoje), nedidelis socialinės, darbinės veiklos ar mokymosi sutrikimas (laikinas atsilikimas moksle).
61–70	Kai kurie neryškūs simptomai (prislėgta nuotaika arba nesunki nemiga (insomnija) ar nedideli sunkumai socialinėje, darbinėje veikloje, moksle (atsitiktinis, savavališkas užsiėmimų praleidimas, vagystės iš namų), tačiau apskritai veikla ir tarpasmeniniai santykiai geri.
51–60	Vidutinio sunkumo simptomai (blankus afektas ir smulkmeniška kalba, atsitiktiniai panikos priepuoliai) arba vidutiniai sunkumai socialinėje, darbinėje veikloje bei moksle (nedaug draugų, konfliktai su bendradarbiais).
41–50	Ryškūs simptomai (suicidinės mintys, sunkūs įkyrumų ritualai, dažnos vagystės iš parduotuvių) arba ryškus socialinės, darbinės veiklos sutrikimas, sutrikęs mokymasis (pvz., neturi draugų, nesugeba dirbti).
31–40	Sutrikęs realybės suvokimas ar pablogėjęs gebėjimas bendrauti (kalba retkarčiais alogiška, nesuprantama, nerišli) arba ryškus veiklos sutrikimas keliuose srityse: darbe, moksle, šeimoje; sutrikęs sugebėjimas spręsti, galvoti, sutrikusi nuotaika (pvz., depresiškas žmogus vengia draugų, šeimos, nepajėgia dirbti; vaikas dažnai muša jaunesnius, yra neklusnus, blogai mokosi).
21–30	Elgesiui didelę įtaką turi klaidės bei haliucinacijos arba sutrikęs gebėjimas bendrauti, sutrikęs mąstymas (pvz., inkoherentiškas mąstymas, aiškiai neadekvatus elgesys, suicidiniai ketinimai) arba prarastas gebėjimas atlikti bet kokią veiklą (visą dieną praleidžia lovoje, neturi darbo, namų, draugų).
11–20	Yra pavojus sužeisti kitus ar save (suicidiniai bandymai be aiškos nuostatos mirti, dažnas įniršis, maniakinis sujaudinimas) arba retkarčiais nesugeba laikytis minimalių higienos reikalavimų (tepliojasi išmatomis), arba yra itin sutrikęs gebėjimas bendrauti (inkoherencija ar mutizmas).
1–10	Yra nuolatinis pavojus sunkiai sužeisti save arba kitus (pasikartojantis smurtinis elgesys)

arba nuolatinis nesugebėjimas laikytis minimalių higienos reikalavimų. Rinti suicidiniai
veiksmai turint tikslą numirti.

Psichosocialinės reabilitacijos paslaugų
psichikos sutrikimų turintiems asmenims
teikimo tvarkos aprašo
2 priedas

KEMBERVELO POREIKIŲ ĮVERTINIMO SUTRUMPINTA FORMA

Kliento vardas	Vertinimas 0 = nėra problemos; 2 = rimtos problemos; 1 = esant pagalbai, vidutinės problemos; 9 = nežinoma
-----------------------	--

	1	2	3	4
Pažymėkite, kas apklausiamas(K = Klientas, P = Profesionalas, A = Artimieji)	K/P/A	K/P/A	K/P/A	K/P/A
Įvertinimo data				
Vertintojas				

1 Būstas <i>Ar vieta, kurioje gyvenate, yra tinkama?</i>				
2 Maistas <i>Ar sugebate apsipirkti ir pasigaminti maistą?</i>				
3 Namų tvarkymas <i>Ar sugebate susitvarkyti savo namus?</i>				
4 Prisižiūrėjimas <i>Ar jums sunku būti švariam ir tvarkingam?</i>				
5 Dienos užimtumas <i>Ar Jūsų diena pakankamai užimta?</i>				
6 Fizinė sveikata <i>Ar turite kokių nors fizinių negalavimų?</i>				
7 Psichozės simptomai <i>Ar Jūs kada girdite balsus, ar Jums sunku mąstyti?</i>				
8 Informacija apie sveikatos būklę ir gydymą? <i>Ar Jums buvo pateikta informacija apie Jūsų ligą ir vartojamus vaistus?</i>				
9 Psichologiniai sunkumai <i>Ar pastaruoju metu jautėtės liūdnas, prislėgtas, nerimastingas?</i>				
10 Saugumas sau <i>Ar kada kyla minčių žaloti save?</i>				
11 Aplinkinių saugumas <i>Ar kada kilo minčių sužaloti kitą žmogų?</i>				
12 Alkoholis <i>Ar turite problemų dėl piktnaudžiavimo alkoholiu?</i>				
13 Vaistai ir narkotikai <i>Ar vartojate nepaskirtus vaistus?</i>				
14 Draugija <i>Ar Jūs patenkintas savo socialiniu gyvenimu?</i>				
15 Artimi santykiai <i>Ar Jūs turite partnerį (-ę)? Ar Jūsų poroje kyla problemų?</i>				
16 Lytinis gyvenimas <i>Koks Jūsų lytinis gyvenimas?</i>				
17 Vaikų priežiūra <i>Ar Jums kyla sunkumų prižiūrint vaikus (iki 18 m.)</i>				
18 Pagrindinis išsilavinimas <i>Ar galite rašyti, skaityti, ar mokate lietuvių kalbą?</i>				
19 Telefonas <i>Ar prireikus galite pasinaudoti telefonu?</i>				
20 Transportas <i>Kaip sekasi naudotis viešuoju transportu?</i>				
21 Pinigai				

<i>Kaip sekasi paskirstyti lėšas?</i>				
22 Pašalpos <i>Ar įsitikinęs, kad gaunate visas pašalpas, kurios Jums priklauso?</i>				
A Patenkintų poreikių suma (atsakymai – 1)				
B Nepatenkintų poreikių suma (atsakymais – 2)				
C Bendra poreikių suma (A ir B suma)				

Psichosocialinės reabilitacijos paslaugų psichikos sutrikimų
turintiems asmenims teikimo tvarkos aprašo
3 priedas

TRUMPALAIKĖS IR ILGALAIKĖS PSICHOSOCIALINĖS REABILITACIJOS PASLAUGŲ TEIKIMO REKOMENDACIJOS

Psichosocialinės reabilitacijos etapai	ACHI blokai	Psichosocialinės reabilitacijos paslaugų komponentai							
		Farmakoterapija ir sveikatos grąžinimas/palaikymas		Savarankiško gyvenimo ir socialinių įgūdžių mokymas		Psichologinė pagalba/parama klientams ir jų artimiesiems		Laisvalaikio užimtumas	
		ACHI kodas	Paslaugų skaičius vnt./, trukmė, min. (T)*, (I)*	ACHI kodas	Paslaugų skaičius vnt./, trukmė, min. (T)*, (I)*	ACHI kodas	Paslaugų skaičius vnt./, trukmė, min. (T)*, (I)*	ACHI kodas	Paslaugų skaičius vnt./, trukmė, min. (T)*, (I)*
1. VERTINIMAS	1823 Psichinės būklės, elgesio arba psichosocialinės būklės vertinimas	96175-00 Psichinės būklės arba elgesio vertinimas	1/30 (T) 2/30 (I)			96175-00 Psichinės būklės arba elgesio vertinimas	2/30 (T) 1-2/45 (I)		
		96034-00 Alkoholio ir kitų medžiagų vartojimo vertinimas	1/20 (T) 1/30 (I)						
				96032-00 Psichosocialinis vertinimas	1-2/30 (T, I)	96032-00 Psichosocialinis vertinimas	1-2/30 (T, I)	96032-00 Psichosocialinis vertinimas	1-2/30 (T, I)
	1822 Asmeninės priežiūros, kasdienės veiklos ir savarankiško gyvenimo vertinimas	96022-00 Sveikatos palaikymo arba atstatymo vertinimas	1/30 (T, I)						
		96027-00 Paskirtų arba savarankiškai pasirinktų vaistų vertinimas	1/30 (T, I)						
		96026-00 Mitybos arba dietos vertinimas	2/30 (T) 1/30 (I)						
				96021-00 Gebėjimo pasirūpinti savimi vertinimas	1-2/60 (T) 1-2/30 (I)				
				96028-00 Buities darbų atlikimo vertinimas	1-2/60 (T) 1-2/30 (I)				
				96029-00 Finansų	1/30 (T)				

Psichosocialinės reabilitacijos etapai	ACHI blokai	Psichosocialinės reabilitacijos paslaugų komponentai							
		Farmakoterapija ir sveikatos grąžinimas/palaikymas		Savarankiško gyvenimo ir socialinių įgūdžių mokymas		Psichologinė pagalba/parama klientams ir jų artimiesiems		Laisvalaikio užimtumas	
		ACHI kodas	Paslaugų skaičius vnt./, trukmė, min. (T)*, (I)*	ACHI kodas	Paslaugų skaičius vnt./, trukmė, min. (T)*, (I)*	ACHI kodas	Paslaugų skaičius vnt./, trukmė, min. (T)*, (I)*	ACHI kodas	Paslaugų skaičius vnt./, trukmė, min. (T)*, (I)*
				valdymo vertinimas	1-2/30 (I)				
				96030-00 Darbo, užimtumo arba aplinkos vertinimas	1-2/30 (T) 2-4/60 (I)				
				96031-00 Vaikų prižiūros įgūdžių vertinimas	1-2/30 (T) 1-2/60 (I)				
2. KONSULTAVIMAS	1867 Konsultavimas arba mokymas, susijęs su individualia prižiūra ir kita kasdiene arba savarankiška veikla	96072-00 Konsultavimas arba mokymas dėl paskirtų arba savarankiškai pasirinktų vaistų	1-5/45 (T) 2-14/30 (I)						
		96073-00 Konsultavimas arba mokymas dėl priklausomybės nuo medžiagų	1-5/30 (T) 2-12/30-60 (I)						
		96076-00 Konsultavimas arba mokymas dėl sveikatos palaikymo arba atstatymo veiklos	1-5/45 (T) 2-14/30-60 (I)						
				96075-00 Konsultavimas arba mokymas dėl savarankiškos prižiūros arba apsitarnavimo	1-5/60 (T) 2-12/30 (I)				
				96077-00 Konsultavimas arba mokymas dėl buities darbų	1-5/60 (T) 1-12/30 (I)				
				96078-00 Konsultavimas	1-5/30 (T) 1-12/60 (I)				

Psichosocialinės reabilitacijos etapai	ACHI blokai	Psichosocialinės reabilitacijos paslaugų komponentai							
		Farmakoterapija ir sveikatos grąžinimas/palaikymas		Savarankiško gyvenimo ir socialinių įgūdžių mokymas		Psichologinė pagalba/parama klientams ir jų artimiesiems		Laisvalaikio užimtumas	
		ACHI kodas	Paslaugų skaičius vnt./, trukmė, min. (T)*, (I)*	ACHI kodas	Paslaugų skaičius vnt./, trukmė, min. (T)*, (I)*	ACHI kodas	Paslaugų skaičius vnt./, trukmė, min. (T)*, (I)*	ACHI kodas	Paslaugų skaičius vnt./, trukmė, min. (T)*, (I)*
				arba mokymas dėl finansų tvarkymo					
				96079-00 Konsultavimas arba mokymas dėl darbo, profesijos, arba aplinkos	1/30 (T) 2-24/30 (I)				
				96080-00 Konsultavimas arba mokymas dėl pasiruošimo vaiko priežiūrai, vaiko priežiūros įgūdžių arba šeimos planavimo	1/30 (T) 1-12/30 (I)				
	1868 Psichosocialinis konsultavimas					96081-00 Konsultavimas dėl tarpusavio santykių	2-8/45 (T) 1-8/50 (I)		
						96082-00 Konsultavimas dėl krizinės situacijos arba įvykio	2-8/45 (T) 1-8/50 (I)		
						96085-00 Konsultavimas dėl gedulo arba netekties	2-8/45 (T) 1-8/50 (I)		
				96086-00 Kitas psichosocialinis konsultavimas	1-10/30 (T) 2-24/30 (I)				
	1869 Kitas konsultavimas arba mokymas			96089-00 Mokymas dėl galimybių	1-10/60 (T) 2-24/30 (I)				
				96090-00 Kitas	1-10/30 (T) 2-24/30 (I)				

Psichosocialinės reabilitacijos etapai	ACHI blokai	Psichosocialinės reabilitacijos paslaugų komponentai							
		Farmakoterapija ir sveikatos grąžinimas/palaikymas		Savarankiško gyvenimo ir socialinių įgūdžių mokymas		Psichologinė pagalba/parama klientams ir jų artimiesiems		Laisvalaikio užimtumas	
		ACHI kodas	Paslaugų skaičius vnt./, trukmė, min. (T)*, (I)*	ACHI kodas	Paslaugų skaičius vnt./, trukmė, min. (T)*, (I)*	ACHI kodas	Paslaugų skaičius vnt./, trukmė, min. (T)*, (I)*	ACHI kodas	Paslaugų skaičius vnt./, trukmė, min. (T)*, (I)*
				konsultavimas arba mokymas					
3. MOKYMAS	1873 Psichologinė arba psichosocialinė pagalba (Itraukta pažangos vertinimas)					96001-00 Psichologinių įgūdžių lavinimas	2-12/60 (T) 4-48/60 (I)		
						96104-00 Muzikos terapija	2-12/60 (T) 4-24/60-90 (I)		
						96181-00 Meno terapija	2-12/60 (T) 4-24/60-90 (I)		
						96101-00 Pažintinė elgesio psichoterapija	2-8/45 (T) 4-24/60 (I)		
						96102-00 Sisteminė terapija	2-8/45 (T) 4-24/60 (I)		
						96180-00 Kitos psichoterapijos arba psichosocialinės terapijos (įeina savipagalba, į sprendimus orientuota terapija)	1-10/50 (T) 4-24/60 (I)		
	1875 Įgūdžių, susijusių su mokymusi, žiniomis ir pažinimu, lavinimas (Itraukta pažangos vertinimas)					96113-00 Atminties, orientacijos, suvokimo arba dėmesio įgūdžių lavinimas	1-5/60 (T) 4-24/60 (I)		
				96114-00 Vykdomyjū įgūdžių lavinimas	1-10/60 (T) 12-72/60-90 (I)	96114-00 Vykdomyjū įgūdžių lavinimas	1-10/60 (T) 12-72/60-90 (I)		
	1876 Judėjimo įgūdžių lavinimas (Itraukta	96129-00 Kineziterapija, visas kūnas	1-10/60 10-24/60						

Psichosocialinės reabilitacijos etapai	ACHI blokai	Psichosocialinės reabilitacijos paslaugų komponentai							
		Farmakoterapija ir sveikatos grąžinimas/palaikymas		Savarankiško gyvenimo ir socialinių įgūdžių mokymas		Psichologinė pagalba/parama klientams ir jų artimiesiems		Laisvalaikio užimtumas	
		ACHI kodas	Paslaugų skaičius vnt./, trukmė, min. (T)*, (I)*	ACHI kodas	Paslaugų skaičius vnt./, trukmė, min. (T)*, (I)*	ACHI kodas	Paslaugų skaičius vnt./, trukmė, min. (T)*, (I)*	ACHI kodas	Paslaugų skaičius vnt./, trukmė, min. (T)*, (I)*
	<i>pažangos vertinimas)</i>								
	1878 Asmeninės priežiūros ir kitų kasdienio gyvenimo įgūdžių mokymas <i>(Itraukta pažangos vertinimas)</i>			96140-00 Savipriežiūros įgūdžių mokymas	1-10/60 10-24/60				
		96141-00 Su sveikatos palaikymu susijusios veiklos įgūdžių mokymas	1-5/45 (T) 4-24/60 (I)						
				96143-00 Namų valdymo ir tvarkymo įgūdžių mokymas	1-10/60 (T) 4-24/60 (I)				
				96144-00 Finansų valdymo įgūdžių mokymas	1-5/30 (T) 2-12/30 (I)				
				96145-00 Vaikų priežiūros įgūdžių mokymas	1-2/60 (T) 2-12/60 (I)				
								96148-00 Žaidimo, arba laisvalaikio, arba poilsio terapija	1-5/60 2-12/60
4. PAGALBA	1914 Pagalbinės intervencijos	96164-00 Pagalba veiklai, susijusiai su sveikatos priežiūra (vaistai)	1k/dieną, 30 min. (T) (nestacio- narinėse įstaigose) 12-48/30 (I)						
	1915 Kitos kliento pagalbinės intervencijos			96171-00 Kliento lydėjimas transporte arba kliento	1-15/30 (T) 1-5/60 (I)				

Psichosocialinės reabilitacijos etapai	ACHI blokai	Psichosocialinės reabilitacijos paslaugų komponentai							
		Farmakoterapija ir sveikatos grąžinimas/palaikymas		Savarankiško gyvenimo ir socialinių įgūdžių mokymas		Psichologinė pagalba/parama klientams ir jų artimiesiems		Laisvalaikio užimtumas	
		ACHI kodas	Paslaugų skaičius vnt./, trukmė, min. (T)*, (I)*	ACHI kodas	Paslaugų skaičius vnt./, trukmė, min. (T)*, (I)*	ACHI kodas	Paslaugų skaičius vnt./, trukmė, min. (T)*, (I)*	ACHI kodas	Paslaugų skaičius vnt./, trukmė, min. (T)*, (I)*
				transportavimas					
5. BENDROSIOS SVEIKATOS INTERVENCIJOS	1916 Bendrosios sveikatos intervencijos			96107-00 Paslaugų koordinavimas	1-30/30 (T) 2-72/30 (I)				
				96108-00 Atstovavimas	1-10/60 (T) 1-20/60 (I)				
				95550-01 Bendroji sveikatos intervencija, socialinis darbas	1-5/30 (T) 1-10/30 (I)				
						95550-13 Bendroji sveikatos intervencija, muzikos terapija	1-10/16 (T) 2-24/60 (I)		
								95550-02 Bendroji sveikatos intervencija, užimtumo terapija	1-20/60 (T) 1-48/60 (I)

* T – trumpalaikė psichosocialinė reabilitacija

* I – ilgalaikė psichosocialinė reabilitacija